

ÅRSRAPPORT 2013

Ordförande har ordet

Inom Svenska Teknik&Designföretagen (STD-företagen) förenas 715 arkitekt-, teknik- och konsultföretag inom bygg- och industrisektorn. Med totalt cirka 35 000 medarbetare representerar STD-företagen drygt två tredjedelar av branschens resurser.

Arkitekterna, teknikkonsulterna och konsultföretagen utreder, projekterar och deltar i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för ca 360 miljarder kronor per år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av omkring 10 % av BNP, som under 2013 blev cirka 3 555 miljarder kronor. Medlemsföretagens kompetens och resurser är med och skapar värden som varar. Och vi som branschorganisation har en viktig roll att fylla när det gäller att verka för att synliggöra medlemmarnas betydelse för samhällsutvecklingen.

Konsultföretagen är en viktig part i samhällsbyggnadssektorn och för industrins fortsatta utveckling. Genom sin kunskap bidrar konsulterna till såväl forsknings-, utvecklings- som rationaliseringsarbetet. STD-företagen verkar för att öka ansträngningarna att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

STD-företagens medlemmar möts av nya utmaningar, både avseende rekrytering av nya medarbetare som nya upphandlings- och projektformer. Konkurrensen, inte minst den internationella med ytterligare globalisering, ökar och effektiviseringen av all produktion inom både industri och bygg är en avgörande faktor.

Konjunkturutvecklingen för 2013 blev lite långsammare än väntat enligt Almegas konjunkturrapport. Nya metoder att mäta tjänsteföretagens export visar dock att marknaden för tjänsteföretag har varit mer gynnsam än tidigare redovisat, men bedömningen inför de närmaste två åren är en långsammare tillväxttakt.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare på kansliet och alla representanter för medlemsföretagen, som med stort engagemang har bidragit till att Svenska Teknik&Designföretagen har kunnat fortsätta att påverka branschens utveckling och ta sig an nya utmaningar.

Inger Lindberg Bruce

Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Ordförande i Svenska Teknik&Designföretagen

Foto: Anette Persson

Vision

STD-företagens medlemmar betraktas av politiker och beslutsfattare som viktiga när det gäller att bidra till högt värdeskapande, god industriell utveckling och ett hållbart samhälle.

STD-företagens medlemmar uppfattas som strategiska affärspartners av sina kunder och övriga aktörer i branschen.

STD-företagens kansli ska av sina medlemsföretag ses som aktiv part som driver för branschen aktuella frågor.

VD har ordet

2013 gick i den politiska lobbyings tecken. Som branschorganisation har vi under året drivit ett antal frågor som är viktiga för våra medlemsföretag. Den hetaste frågan har varit betalningstiderna. De stora industriföretagen i Sverige vill ha 60-90-120 dagars betalningsvillkor. För ett konsultföretag är det en mycket kännbar kredittid och varför ska man överhuvudtaget agera ”bank” åt någon som har en betydligt bättre finansiell situation? I skrivande stund är frågan ännu inte avgjord, men vi kämpar för den – ända in i departementens och utskottens korridorer.

En annan viktig fråga har varit branschens värdegrund, ett arbete som pågått under ett par år. När skriften om värdegrunden blev klar reste vi runt i landet och diskuterade. Underprissättning är något som stör alla, som förstör för alla, samtidigt som ”alla” håller på med det. Som fenomen betyder det att man går in med låga priser för att vinna upphandlingen, för att sedan lägga på fler timmar för att ta igen förlusten. På olika sätt har vi framfört till beställarna att de måste skapa ett uppföljningssystem som förhindrar ett sådant beteende. De flesta önskar sig ett mer förhandlat förfarande men inom ramen för nuvarande LOU är det svårt att få till.

Trafikverket har under året varit mycket aktiva med olika utvecklingsgrupper. Ett intressant fenomen var när man la ut sina regelverk att skötas av konsulterna. Totalt har Trafikverket paketerat tio regelverksportföljer, som successivt går ut för upphandling på marknaden. Dessutom har man varit flitig med upphandling till fast pris – en form som är svår om vi pratar utredningsskeden. Däremot uppskattar konsulterna totalentreprenader med byggarna, där man kan både förhandla pris, förutsättningar, använda sin kreativa förmåga och får respekt för sin kompetens.

STD-företagens kansli har i slutet av året delvis skiftat medarbetare. Vi tackar Yves Chanterreau för de tre år han drivit arkitekturfrågorna samtidigt som vi hälsar Maria Grunditz välkommen nu när hon tar vid. Charlotta Ribbefjord har skött mycket av vår kommunikation, på konsultbasis, och nu anställer vi en kommunikatör på heltid. Dessutom kommer vi att rekrytera en branschutvecklare för infrastruktur som vill driva de frågorna på nationell nivå.

Fokusområden 2014 är Positionering, Profilerings och Framtida konsultaffären, tre väsentliga områden för att ytterligare öka synligheten av branschen på flera områden och flytta fram våra positioner gentemot politiken, beslutsfattare och övriga aktörer. Det blir ett spännande år – som du bäst följer i våra sociala medier, via vår webb och våra digitala nyhetsbrev.

Lena Wästfelt
vd Svenska Teknik&Designföretagen

Foto: Anette Persson

Fokusområden

Visionen var omsatt i fyra fokusområden. Arbetet genomsyrade vår verksamhet.

FOKUS FRAMTIDA KONSULTAFFÄREN

Konsultaffären idag och imorgon

Den skrift som togs fram i slutet av 2012 låg som underlag för den seminarierie som vi tog ut till regionerna i landet. Vi genomförde seminarium på åtta olika platser och fick chansen att diskutera utvecklingen, svårigheter och möjligheter framåt parallellt med att vi presenterade STD-företagens Värdegrund. Båda dessa skrifter kan du hämta på www.std.se.

2013 var första gången som konsultmäklare tog sig in i samhällsbyggnadsbranschen. SL anlitade ZeroChaos, vilket vållade mycket huvudbry för konsultföretagen. Styrelsen valde att gå vidare med frågan till Konkurrensverket men de avslag vår önskan och gav klartecken till SL. I slutet av året kom ytterligare en beställare med en liknande upphandling och många menar idag att detta bara är början. Hos våra kollegor inom både industrikonsulting och IT-konsulting är detta en mycket vanlig företeelse, sedan flera år tillbaka.

30 dagars betalningstid

Att hitta sätt att få slut på långa betalningstider från kunder är en fråga som har haft hög prioritet under 2013. De långa betalningstidernas negativa effekt på näringslivets utveckling har varit känt under många år. Redan den 16 februari 2011 antog Europaparlamentet ett EU-direktiv (2011/7/EU) med syfte att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner. Direktivet innehåller bestämmelser om bland annat betalningsfrister, dröjsmålsränta och ersättning för indrivningskostnader. Huvudsyftet är att korta alla betalningstider, även sena betalningar.

Det svenska utredningsarbetet tog dock sin tid. Riksdagen beslutade om den svenska lagändringen först i januari 2013 och lagen trädde i kraft den 16 mars 2013 (SFS 2013:55–58). Riksdagen var dock

inte helt nöjd med det lagförslag som lagts utan beslutade att Sverige behöver en striktare lag vad gäller handelstransaktioner mellan privata näringsidkare, där max 30 dagars betalningstid ska gälla utan undantag. Vid årets slut hade ännu inte ett nytt lagförslag lagts fram, men arbetet fortlöper på justitiedepartementet och samtidigt har dialog startats upp kring självreglering inom näringslivet. Den dialogen påbörjas första kvartalet 2014 och drivs parallellt med justitiedepartementets arbete att ta fram en lagtext i enlighet med riksdagens beslut.

Idag gäller att en offentlig myndighet är tvingad att betala sina leverantörer på max 30 dagar utan undantag. Mellan privata aktörer gäller max 30 dagar som huvudregel, om inte borgenären uttryckligen kräver något annat. Riksdagsbeslutet som togs krävde att detta undantag skulle tas bort.

8 NYHETER

SvD lördag 16 mars 2013

SL riskerar miljonböter

Konkurrensverket granskar inköp av konsulter – Flera avtal i landet kan rivas upp

Från att tidigare själva köpt in konsulter har SL lagt ut inköp för hundratals miljoner kronor på ett privat bolag. Men upplägget kan bryta mot lagen och SL utreds nu av Konkurrensverket. Om SL faller kan flera miljonavtal runt i landet rivas upp.

Varje år köper SL (Storstockholms lokaltrafik) och trafikförvaltningen i Stockholm läns landsting in konsulttjänster för runt en miljard kronor. En stor del av de konsulterna inom it, teknik och administration ska nu i stället köpas in via en så kallad konsultmäklare, företaget ZeroChaos.

Alla offentliga inköp måste upphandlas. Kritiker menar nu att upplägget med ZeroChaos gör att lagen om offentlig upphandling kringgås och att insynen blir minimal vilket ökar risken för korruption. Enligt personer inom branschen har chefer på trafikförvaltningen öppet talat om att systemet är till för att slippa överklaganden av upphandlingar.

Lena Wästfelt, vd för branschorganisationen STD-företagen (Svenska teknik- och designföretagen), tillhör kritiker. – Ingen kan längre fråga efter protokoll och utvärderingar. Vi tycker att medborgarna ska ha full insyn i hur skattemedel används, säger hon.

Efter flera anmälningar har nu Konkurrensverket inlett en granskning av SL.

– Vi ska titta på om det handlar om ett kringgående av lagen om offentlig upphandling. An så länge ser vi på det företagsmättnings-löst, säger Ann Fryksdahl på Konkurrensverket.

Om trafikförvaltningen faller kan avtalet ogiltigförklaras och böter på maximalt 10 miljoner kronor utdömas.

Fenomenet med konsultmäklare som ZeroChaos är nytt. Om Konkurrensverket säger nej kan även miljonaffärer för bland annat Region Skåne och Västra Götalandsregionen drabbas. Suss Forssman-Thullberg, kommunikationschef på trafikförvaltningen, säger att tanken är att spara miljoner.

– Men det är en ny företeelse, så det är bra att Konkurrensverket ser över det. Vi ska följa lagen, visar det sig att vi inte gör det så måste vi ändra oss, säger hon.

Ser du problem med en minskad insyn?
– Vi på förvaltningen har full insyn i vilka konsulter som konsultmäklaren mäkler, så att de inte bara kan gå till vissa handplockade. Vi anser att vi har säkrat transparens.

HANNES DELLING
08-13 52 35, hannes.delling@svd.se

Tipsa SvD
Känner du till egenheter och missförhållanden inom landstinget? Hör av dig med tips till hannes.delling@svd.se.

Lagar ska säkra konkurrensen

Den offentliga upphandlingen i Sverige uppskattas till mellan 450 och 535 miljarder kronor per år. De offentliga inköpen regleras genom lagen om offentlig upphandling, LOU, och lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF. Syftet är bland annat att se till att det finns en fri rörlighet på EU:s inre marknad för varor och tjänster och att konkurrensen ska fungera.

Forskning & Innovation

– att bevaka de forskningsprogram som läggs och försöka få med mer forskning som berör våra områden.

Forskning- och Innovationspropositionen lades av regeringen hösten 2012 och kom att innehålla en hel del satsningar på samhällsbyggnad. Sedan många år tillbaka ett eftersatt område, men som nu fått nya förutsättningar. Under 2013 var det stor aktivitet på innovationsområdet, framförallt inom arbete med strukturer för forskningsfrämjande insatser. Dels med de nya möjligheterna att ansöka om strategiska innovationsområden så kallade SIO och dels med förarbetet inför det nya ramprogrammet Horisont 2020.

Kansliet engagerar sig i flera olika sammanhang för att möjliggöra för både arkitekter och konsulter att medverka i behovsdriven forskning och innovation.

IQ Samhällsbyggnad

IQS samlar hela samhällsbyggnadssektorn och verkar som programkontor och kontakt till de olika forskningsinstituten. Ett av projekten som drivits under året är IQS agenda för ICT-BIM som när den blir godkänd ska bilda ett strategiskt innovationsområde för bygg- och fastighetssektorn, omfattande såväl hus som anläggningar och övrig infrastruktur. IQS har också i olika grupperingar tagit vara på det anslag som samhällsbyggnadssektorn fick i samband med forsknings- och innovationspropositionen. Under samlingsnamnet Smart Built Environment sökte man ett strategiskt innovationsområde hos Vinnova. Man har även fört en kontinuerlig dialog med Formas och Mistra för att finna effektiva vägar att skapa behovsdriven utveckling i samspel med forskarna. STD-företagen deltog i IQS utskott Omvärld som spanade in i framtiden för att finna kommande forskningsområden. Mer finns att läsa på www.igs.se.

Tjänsteforskning och tjänsteinnovation

Tillsammans med Teknikföretagen och Almega arbetar vi med en plattform för tjänsteforskning. Tanken är att samla, samordna och öka tjänsteforskningen i Sverige samt att involvera företagen mer, för att få ut maximal nytta av den forskning som

görs. Det finns generellt sett en ökad förståelse för vikten av tjänsteforskning och hur tjänsten är en bärande del i företagets värdekedja. Utvecklingen har skett så väl bland tjänsteföretagen som inom industrin. En ökad tjänsteforskning har till syfte att stärka svenska företags konkurrenskraft på en allt mer global marknad. STD-företagen och medlemsföretagen är aktiva i en rad olika projekt i samverkan med bland andra KTH och Linköpings Universitet.

CMB:s forskningsinitiativ

STD-företagen har varit aktiva i samverkan med Chalmers Management Program i kartläggningen av behov av managementforskning. Detta ska i förlängningen leda till utvecklingsprogram för chefer och ledare.

Arkitekturforskning

Arkus har sedan flera år varit ett komplement till högskolornas forskning, med inriktning mot tillämpad forskning.

Infrastrukturforskning

Trafikverket, KTH och VTI (Statens väg- och trafikforskningsinstitut) har inlett ett samarbete kring forskning och innovation inom byggande, drift och underhåll av vägar och järnvägar. Under hösten 2013 tog man fram ett inriktningsdokument för de kommande åren. STD-företagen, både kansli och medlemsföretagen, var inbjudna att delta i framtagningen. www.bvff.se

Vinnova – konsultkartläggning

På uppdrag av Näringsdepartementet och Vinnova, efter påtryckningar från STD-företagen, påbörjades under 2013 ett kartlägningsarbete av den svenska kunskapsintensiva konsultbranschen. Arbetet fortsätter under 2014 och synliggör företagets verksamhet och betydelse i näringslivet. Samtidigt blir det ett underlag för framtida politiska beslut.

Du kan följa vårt arbete och våra aktiviteter inom forsknings- och innovationsområdet på www.std.se.

Läs mer om hur vi arbetar med forskning och innovation på vår webbsida.

Svenska Teknik & Designföretagen
• almega

Medlemskap Arbetsgivarguiden Påverkan & Utveckling Jobb & Framtid Om oss Kontakt

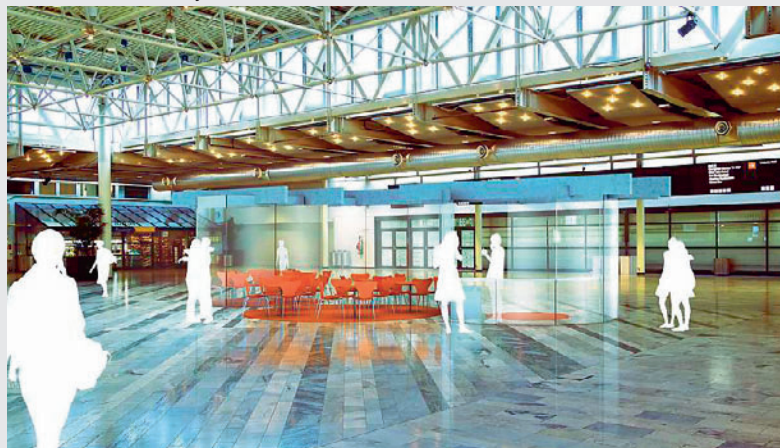
Påverkan - lobby
Marknadsinformation
Hållbar samhällsbyggnad
Upphandla konsulttjänster
Verktygslådan
Forskning och Innovation

1 2 3 4 5 6

FORSKNING OCH INNOVATION

Vinnarna i Future City 2013.

Vinnande förslaget till Glascafé på Nordbygg 2014 – i tävlingen "Nya ögon på Glas".

KIAs nya hemsida.

Kompetensförsörjning

Vår vision är att medlemsföretagen ska ha en kontinuerlig tillströmning av kvalificerade studenter med arbetsintegrerat lärande i utbildningen och uttagen examen. Det kräver insatser för att attrahera sökanden till "våra" utbildningar. Det kräver också samverkan med högskolorna, Universitetskanslersämbetet och Utbildningsdepartementet. Vi driver dessa frågor tillsammans med andra organisationer i olika konstellationer. Attraktionsarbetet löper på genom Future City som hade sin nionde final på Arkitektur- och designcentrum. Under hösten 2013 övertog Sveriges Bygginstrier tävlingsansvaret som STD-företagen har haft i fem år. Vi var på studentmässorna i Luleå, Umeå, Stockholm, Malmö och Göteborg. Vår gemensamma tidning med Sveriges Bygginstrier – Framtidsbygge – gick återigen ut till teknik- och naturvetenskapelever, arbetsförmedlingar samt studie- och yrkesvägledare.

Nya ögon på glas

Tävlingen *Nya ögon på glas* drog igång under hösten och avgjordes strax efter jul.

Vinnande bidrag presenteras i form av ett byggt Café på byggmässan Nordbygg första veckan i april 2014. STD-företagen träffade åter studenterna på våra arkitektur-utbildningar under deras arbetsmarknadsvecka Arkipelago. Vi höll föredrag om att vara arkitekt, och då inte ur ett designperspektiv.

Arbetet inom KIA

Arbetet inom KIA – kompetensförsörjning i anläggningsbranschen – rullar på och har nu pågått i fem år. Under året tog vi fram en ny webbsida med information om verksamheten – www.kianatverket.se.

Högskolorna

Kontakterna med högskolorna har varit god. STD-företagen har träffat Sveriges Bygguniversitet vid flera tillfällen och en grundutbildningsgrupp är under uppstart för både gemensamt arrangerat attraktionsarbete men också för gemensam syn på kursinnehåll. Sveriges Bygginstrier och STD-företagen har träffat programansvariga och lärare under året i olika

Rapporten *Fler VVS-ingenjörer behövs för att uppfylla energimålen* hittar du på www.std.se.

seminarier. Vi har också, tillsammans med andra medlemsorganisationer inom Svenskt Näringsliv, startat en grupp för diskussion av ingenjörfrågor. Höstens heta fråga var hur ingenjörsutbildningarna klarade sig i Universitetskanslersämbetets utvärdering av högskoleutbildningarna.

Ett intensivt arbete har pågått för att påverka Yrkehögskolan att bevilja de utbildningar som rör installationsingenjörer av olika slag, då det råder stor brist på dessa. Det framgår också i rapporten *Fler VVS-ingenjörer behövs för att uppfylla energimålen*. Vi har fått YH-utbildningen VVS-konstruktör beviljad på Campus Nyköping, utbildningen har tagits fram av temagrupp Installation.

Deltagande projekteringsledare 2013/2014. På bilden syns även två av föreläsarna, Gro Knutsen (längst ned till vänster) och Raúl Valencia (längst ned till höger).

Kompetensutveckling

Uppdragsledarutbildning

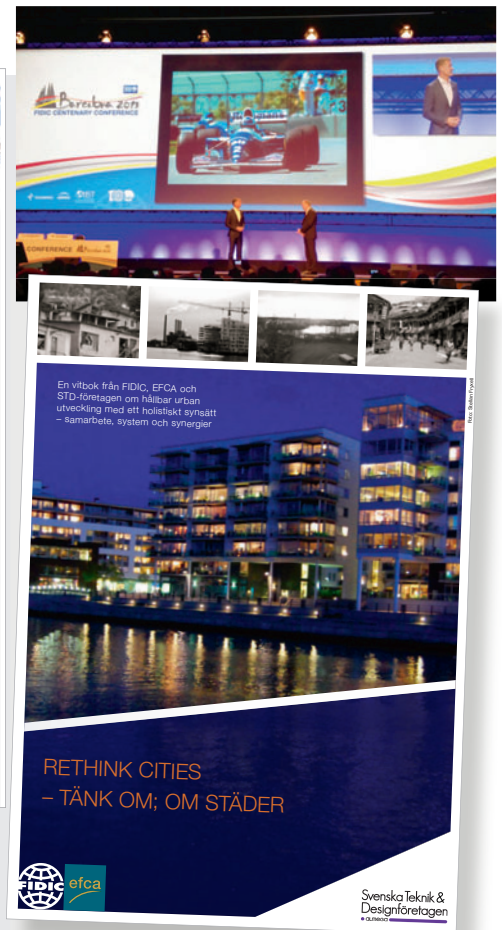
En omgång av STD-företagens Uppdragsledarutbildning genomfördes under vårterminen i Stockholm med 19 deltagare och en omgång i Göteborg under hösten med 30 deltagare. Utbildningen består av nio halvdagar varav den sista är kursavslut med test. Ämnen som ingår är teambuilding, bygglagstiftning, AB04/ABT06, ABK 09, kvalitets- och miljöledningssystem, beställarens syn på konsultrollen samt att göra affärer i konsultföretag.

Utvecklingsprogram för projekteringsledare

I dialog mellan temagrupperna Arkitekt, Projektledning och Installation har vi tagit fram ett utvecklingsprogram för professionell projekteringsledning, där pilotomgången genomfördes 2012. Under 2013 genomfördes två omgångar av programmet med 12 deltagare vid respektive tillfälle.

BFAB – byggbranschens utbildningsföretag

STD-företagen är delägare i BFAB och har en styrelsepost i bolaget. Under året genomförde vi en kompetensdag kring *Lönsam Kommunikation* tillsammans med övriga delägare. BFAB tog också fram en särskild utbildningskatalog för arkitekter och teknik konsulter med kurser från ordinarie sortiment förpackat för STD-företagens medlemmar. Den heter "Kompetens och karriär" och kommer ut även under 2014. Ett mycket uppskattat verktyg för medarbetarnas kompetensutveckling.

STD-företagens lobbyverksamhet

Våra medlemsföretag representerar en central och viktig funktion i det hållbara samhällsbyggandet. Av detta skäl och många fler är det viktigt att vi kan återföra vår kunskap och erfarenhet till beslutsfattare och politiker. Branschföreningen har under året förfinat och utökat sin kommunikation, debatt och dialog för att förmedla medlemsföretagens röst, utbilda och påverka politiker, offentliga beställare, privata kunder och utbildningsväsendet.

Vi har definierat ett antal områden och utvecklat handlingsplaner och aktiviteter som ska föra respektive fråga framåt. Flera av frågorna syftar till att skapa sunda villkor för medlemsföretagen, så att de står sig starka i konkurrensen. Det gäller både villkoren för affären och som arbetsgivare.

Utpenade områden för politisk påverkan under 2013 var:

- Balanserade villkor i den privata sektorn
- Ett gynnsamt upphandlingsregelverk
- Hållbar infrastruktur
- Ny policy för arkitekttävlingar
- Inför AIL i ingenjörsutbildningarna

De områden som, utöver de utpekade, krävt extra mycket insatser under året är bl.a. bostadsbyggandet, forskningsfrämjande inom samhällsbyggnad och tjänsteforskning, det nya upphandlingsdirektivet, upphandling av konsultmäklare, orimligt låga timpriser i anbud samt långa betalningstider mellan företag.

Hållbarhetsrapporten Rethink Cities

FIDIC:s årliga konferens gick av stapeln i Barcelona och arrangerades under temat "Quality of Life – Our Responsibility". Under konferensen belystes teknikkon-sultföretagens centrala roll och ansvar att utveckla framtidens hållbara lösningar. Rapporten "Rethink Cities" fick stor och välförtjänt uppmärksamhet. Rapporten är resultatet av ett samarbete mellan Svenska Teknik&Designföretagen, FIDIC och EFCA. Den ger en ny syn på hållbarhet, helhetsperspektiv, konsekvenser och möjligheter med den starka urbaniseringen. Rapportens huvudförfattare är Stellan Fryxell, Tengbom, som tillsammans med Anders Persson, STD-företagen, och Temagrupp Sustainability arbetat fram upplägget. Stellan och Anders sitter båda i FIDIC – EFCA Sustainable Development Committee. Stellan Fryxell och vår representant Kaj Möller, Sweco, var också engagerade i föredrag under konferensen.

Civil- och bostadsminister Stefan Attefall under seminarium i Almedalen.

Full fart under vår innovativa show i Almedalen.

Lena Wästfelt hälsar välkommen.

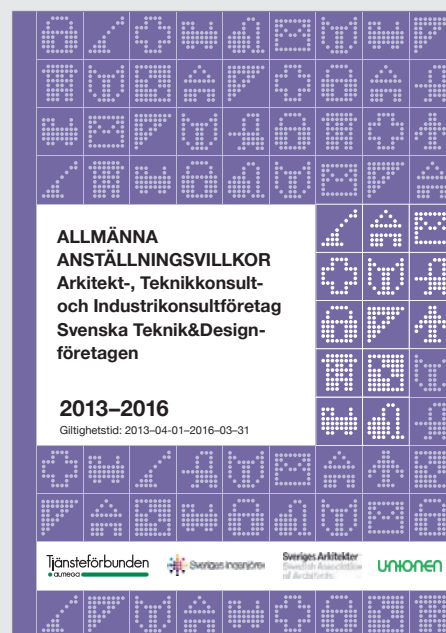

Almedalen

Under Almedalsveckan i Visby samlas stora delar av Sveriges politiker och beslutsfattare. Här finns stora möjligheter till att etablera nätverk, föra dialog, skapa personliga kontakter samt att utveckla sakfrågor i form av seminarium och debatter. Almedalen är även en plattform för strategisk samverkan, där aktiviteter kan genomföras tillsammans med andra aktörer.

2013 arrangerade vi två seminarier i samverkan med Sveriges Arkitekter, med olika teman; "QIMBY! Om kvalitet och kvantitet i stadsbyggandet!" samt "Hur kan arkitekturen bidra till ett innovativt samhällsbyggande?". Därutöver bjöd vi in branschens aktörer, beställare, beslutsfattare och påverkare till en digital show med innovation och innovationskraft som tema.

Kollektivavtal för kunskapsintensiva verksamheter

STD-företagen i Almega

Inom Unionens avtalsområde avskaffade vi redan 2009 de siffrsatta individgarantierna, vilket var ett av de första avtalsområden där detta skett med Unionen.

Under avtalsperioden (2013-2016) inleds arbetet, som vi kom överens om i 2013 års förhandlingar med Unionen, att se över möjligheten att införa sifferlösa avtal. Styrelsens långsiktiga lönepolitiska mål är att med samtliga våra fackliga motparter uppnå lokal lönebildning, utan centralt fastställda löneökningar. För att lyckas med detta samarbetar vi med övriga branscher inom den kunskapsintensiva tjänstesektorn kring opinionsbildning och partsgemensamt utvecklingsarbete.

Avtalsförhandlingar

Utgångspunkten är att lönerna ska bestämmas utifrån det enskilda företags förutsättningar och medarbetarnas individuella prestationer. Idag har vi lokal lönebildning, det vill säga utan fastställda löneökningar, med Sveriges Arkitekter och Sveriges Ingenjörer. Med Unionen har

vi ett processlöneavtal med en så kallad stupstock. Endast om de lokala parterna omöjligen kan enas, faller stupstocken ut, enligt löneavtalet med Unionen. Kollektivavtalen med Sveriges Arkitekter, Sveriges Ingenjörer och Unionen gäller till och med den 31 mars 2016, med det sista avtalsåret uppsägningsbart.

Inom Almega har ett övergripande arbete inletts med Unionen om det gränslösa arbetet och med akademikerna om framtidens kollektivavtal, omfattande lönebildning, det gränslösa arbetet och moderna kollektivavtal.

Under hösten 2013 har vi haft ett antal lönekonferenser runt om i Sverige tillsammans med Unionen. Vi har informerat företag och klubbar om hur lönebildningen fungerar med ett processlöneavtal. Inför våren 2014 har vi tillsammans med akademikerna planerat gemensamma lönekonferenser för att utveckla och befästa den lokala löneprocessen.

Tvisteförhandlingar

Antalet centrala tvister ligger på en fortsatt låg nivå, 10 st, jämfört med 8 st 2012 och 18 st 2011. Vi hade ett ärende i Arbetsdomstolen och i Tingsrätten har vi två ärenden.

Ett av ärendena har förlikts. Från de fackliga organisationerna får vi i övrigt signaler om att det är ett område med få tvister och att detta även gäller lönerevisionerna på företagen. Ingen arbetsmarknadskonflikt har berört STD-företagens medlemsföretag.

Marknadslöneinformation

Under hösten 2013 samlades lönestatistik in för konsult- och arkitektföretag. Siffrorna gäller september 2013 och redovisas i februari/mars 2014 i publikationen MLISTD, en översikt av löneläget i ett antal typiska yrkesgrupper på medlemsföretagen, så kallade referensyrken. Även uppgifter för andra vanliga befattningar på konsult- och arkitektföretag redovisas. Redovisningen görs med fördelning på fyra arbetsmarknadsregioner: Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet.

Näringspolitisk verksamhet för kunskapsintensiva tjänsteföretag

ALMEGA

Almeas näringspolitiska avdelning har under 2013 fokuserat på de kunskapsintensiva tjänsteföretagens betydelse för svensk arbetsmarknad, export och tillväxt.

Strukturumvandlingen och de kunskapsintensiva tjänsteföretagens roll har varit en bärande del av Almeas bakgrundsberättelse och en grund till de enskilda förslag som organisationen driver. De så kallade KIS-företagen (Knowledge Intensive Services) har lyfts fram i samband med till exempel seminarier, enskilda politikermöten och i inslag i media. Och de branscher som då har varit aktuella är inte minst teknikkonsulter, arkitekter, IT och telekom.

Det som har betonats är bland annat KIS-företagens jobbskapande förmåga, vilket är särskilt relevant i ett politiskt perspektiv. Almega har med SCB:s statistik kunnat påvisa att det idag arbetar ca 1,1 miljoner personer i Sveriges KIS-företag, vilket är fler än byggindustri och verkstadsindustri tillsammans. Och att tillväxten i denna sektor varit särskilt starkt under de senaste tio till femton åren.

Något som Almega också uppmärksammat är så kallade globala värdekedjor och de svenska KIS-företagens funktion i dessa. Även här har Almega tagit fram ny statistik som visar att globala företags produktionskedjor är utspridda på många olika aktörer i flera länder, där värde tillförs i olika hög grad i varje moment. Där ett mer relevant mått på svensk export och import blir att mäta förädlingsvärde där även tjänsteinnehållet i produktexporten framgår. Mått på detta vis, består hela 52 procent av Sveriges export av tjänster.

Almega har betonat att det är den här bilden som måste vara underlag för politik och beslut i Sverige, för välstånd och fler jobb. En bild där Sverige är kraftigt beroende av kunskapsintensiva tjänsteföretag.

Enskilda aktiviteter av särskild betydelse är de frukostseminarier som Almega anordnat i Sveriges Riksdag. Ett stort antal riksdagsledamöter har kommit för att lyssna till olika teman som alla berör tjänstesektorn. Vid samtliga tillfällen har seminarierna inletts med en bakgrundsbeskrivning

om KIS och globala värdekedjor, och vid flera tillfällen har enskilda företag medverkat och berättat om sin verksamhet.

Detsamma gäller för de utbildningsdagar som Almega anordnat för politiker och politiska tjänstemän under 2013. Under dessa har formatet medgivit mer av fördjupning och fler företagsexempel. De medverkande politikerna och tjänstemännen har varit på hög nivå i respektive politiska parti, med stort inflytande på politikens utformning.

Dessa utbildningsdagar har förutom en gedigen bakgrundsbeskrivning om KIS-företagen också innehållit en genomgång av vilka krav strukturumvandlingen ställer på ett modernt skattesystem. Almega har då betonat behovet av att minska beskattningen av skattebasen arbetade timmar och minska marginalskatterna, eftersom kunskap och arbetade timmar är den främsta insatsvaran i den kvalificerade tjänstesektorn samt att Sverige i förlängningen har behov av en omfattande skattereform, liknande den som genomfördes i början av 1990-talet.

Under året tog Almega också fram en rapport och ett förslag om skatteavdrag för företags kunskapsinvesteringar. I rapporten konstateras att personalutbildningen inte hängit med i övergången till en allt mer kunskapsorienterad ekonomi. Och att en anledning till detta är att gällande redovisningsprinciper har formats för ett renodlat industrisamhället. Almega kan visa att Sverige har lärdomar att hämta från de länder som infört skatteavdrag för företags kunskapsinvesteringar och att ett sådant avdrag inte skulle generera särskilt höga kostnader för staten, men ge goda resultat.

2013 var året då Almega tillsammans med Svenska Teknik&Designföretagen påpekade problemen med oförsvarligt långa betalningstider på vissa områden i det svenska näringslivet. Detta skedde i samband med implementeringen av EU-direktivet om att korta betalningstiderna i näringslivet. Där framhöll organisationerna företagens behov av utveckling och för rimliga betalningstider. Samt att det

inte fanns någon poäng med en bestämmelse som gör att stora beställare i en monopolliknande ställning kan pressa fram obalanserade villkor och extremt långa betalningstider.

Tillsammans med flera förbund inom Almega har organisationen också agerat mot finansdepartementets förslag om nya 3:12-regler på skatteområdet. Kritiken gällde inte minst att förslaget var tekniskt illa utformat och skulle innebära ett allvarligt tillväxthinder för kunskapsintensiva tjänsteföretag där många medarbetare också är delägare i sitt företag. Där de drabbade företagen kommer att återfinnas i flera delbranscher som arkitektkontor, IT-företag, advokatfirmor, tekniska konsultföretag och revisionsföretag.

Kvalificerade köpare av kunskapsintensiva tjänster

Offentlig upphandling

Under vintern handlade SL upp konsultmäklaren ZeroChaos för leverans och administration av tjänster från STD-företagens medlemsföretag. STD-företagen bedömde förfarandet som tveksam enligt lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). Vi lät därför utreda om förfarandet kunde anses vara ett kring-gående av LUF. Utredningen mynnade ut i en anmälan till Konkurrensverket (KKV) från vår sida. I augusti 2013 avskrev de dessvärre ärendet från vidare handläggning och meddelade därmed att upplägget var tillåtet enligt LUF.

I juni lämnade vi remissyttrande över Upphandlingsutredningens slutbetänkande, Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling (SOU 2013:12). I remissyttrandet ställde vi oss positiva till en höjd direktupphandlingsgräns men ansåg att höjningen måste kompletteras med obligatoriska bestämmelser om annonserings- och dokumentationsplikt samt med riktlinjer för upphandlande myndigheters upphandlingar. Vi betonade också vikten av att vidta åtgärder för att öka användningen av ett totalkostnads- och livscykel-perspektiv i upphandlingar.

I den pågående översynen av EU:s upphandlingsdirektiv har vi, inom ramen för EFCA:s verksamhet, deltagit i lobbyaktiviteter som genomförts riktade till EU:s institutioner. I Sverige har det tillsatts en utredning för att se över och föreslå hur direktiven ska överföras till svensk lag. STD-företagen har genom Almega lämnat synpunkter till utredningen.

Under året har STD-företagen deltagit i frukostseminarium i Kalmar och Växjö. Vi pratade då om de nya EU-direktiven i offentlig upphandling, hur man kan undvika osund strategisk prissättning och hur man kan hantera onormalt låga anbud. Vi medverkade också, tillsammans med Stockholms stad, vid ett frukostseminarium hos Bjerking som handlade om hur man hittar bra utvärderingskriterier. STD-företagen har också fortsatt att träffa Fortifikationsverket för dialog om kvaliteten vid upphandling av konsulttjänster.

Under hösten deltog vi, tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), i ett projekt rörande upphandling av tjänster. Projektet ska mynna ut i en uppdatering av SKL:s skrift ”Rätt upphandling – Arbetsmodell för upphandling av mindre arbeten och tjänster inom fastighetsförvaltning”.

Avtalsfrågor

SL:s konsultmäklare ZeroChaos föreslog i början av året ramavtal för STD-företagens medlemsföretag. Ramavtalet innehöll många tveksamma bestämmelser. Efter förfrågan från SL granskade och kommenterade STD-företagen ramavtalet till SL. Vi granskade och kommenterade även ramavtalet till våra medlemsföretag.

Under hösten föreslog AB Volvo nya ramavtal för konsultuppdrag inom industri-sektorn. För att stödja medlemsföretagen i avtalsförhandlingarna granskade och kommenterade vi det ramavtal som föreslagits av AB Volvo och skickade ut kommentarerna till intresserade medlemsföretag.

Under året inledde STD-företagen en dialog med Teknikföretagen angående

gemensamt förhandlade standardavtal för konsultuppdrag inom industrisektorn. Tanken var att skapa ett gemensamt standardavtal motsvarande ABK 09. I dialogerna betonade vi bland annat att ett gemensamt standardavtal reducerar transaktionskostnader betydligt och att det finns ett behov av att formulera ett ansvar som tillgodoser kundernas behov av trygghet, samtidigt som det täcks av konsultansvarsförsäkringar. Teknikföretagen meddelade dessvärre att det saknades intresse från deras sida för fortsatt samarbete i frågan.

Vi har under året, inom Byggandets Kontraktskommitté (BKK) och i kontakter med upphandlande myndigheter påtalat avsteg från ABK 09.

Försäkringsfrågor

Under hösten skapade STD-företagen tillsammans med AON en ny försäkringssida på STD-företagens hemsida. Den nya försäkringssidan innehåller bland annat blanketter för skadeanmälan, försäkringsvillkor och svar på vanliga frågor. På försäkrings-sidan är det lätt att hitta information.

STD-företagens försäkringar

[Våra försäkringar](#) > [Om samarbetet](#) > [Kontakt](#) > [Frågor och Svar](#) > [Bli medlem i STD-företagen](#) >

Våra försäkringar

- Företagsförsäkring inkl. konsultansvar
- Sjukvårdsförsäkring
- Intäktsförsäkring

Våra försäkringar

Som medlem i STD-företagen har du möjlighet att teckna vår förmånliga branschanpassade företagsförsäkring med fokus på konsultansvar. Du får också möjlighet att teckna en förmånlig sjukvårdsförsäkring. STD-företagen har valt att ta fram anpassade försäkringsprodukter till sina medlemmar då en större grupp alltid har ett större förhandlingsutrymme än ett enskilt företag. Detta gäller vid såväl utformande av försäkringsvillkor och villkor som premier och särskild hjälp vid skada. Här på STD-företagens försäkringssidor kan du ansöka om försäkring, läsa mer om de olika försäkringsprodukterna samt ladda ner informationsmaterial och skadeanmälningsblanketter. STD-företagens försäkringsprodukter är framtagna i samarbete med försäkringsförmedlaren Aon Sweden AB. Aon hanterar all administration och service kring de olika försäkringsprodukterna och hjälper självklart till med rådgivning och avtalsuttolkning. Aon kan även ge dig assistans vid behov av utökad försäkringsskydd, exempelvis projektförsäkring, utlandsförsäkring och entreprenadförsäkring.

Den nya försäkringssidan finns på www.std.se.

Marknadsrapporter

Investeringssignalen – en konjunkturrapport baserad på enkätundersökningar bland medlemsföretagen, som bland annat visar hur orderläget har utvecklats och hur det förväntas utveckla sig framöver. Under 2013 gavs Investeringssignalen ut i mars, juni och oktober.

Branschöversikten – en större, sammanfattande rapport över marknadens utveckling, även internationellt (Norden och Europa), inklusive nyckeltal och listor över de största företagen inom sektorn. Branschöversikten publicerades i december.

Branschkommunikén – en mindre, sammanfattande rapport över marknadens utveckling i Sverige, inklusive nyckeltal och lista över de största företagen inom sektorn. Branschkommunikén publicerades i augusti och har under de senaste åren utvecklats för att informationsmässigt bättre överensstämma med Branschöversikten.

Inför publiceringen av årets Branschöversikt gjordes för andra året i rad en intervju med en företagsledare på ett medlemsföretag som utmärkt sig under året. Tomas Carlsson, koncernchef på Sweco, berättade om Swecos utveckling och planer för framtiden. När vi frågade om Swecos köp av Vectura berättade han bland annat: ”Det vi gillade speciellt mycket med

Vectura var kunnandet inom transport och infrastruktur i allmänhet men framför allt järnvägs-kunnandet. Det kompletterar och stärker Swecos tjänsteutbud på ett bra sätt, inom en sektor som vi tror kommer att bli väldigt intressant under de kommande åren.” Se hela intervjun på www.std.se. Både filmen och rapporten distribuerades till samtliga medlemsföretag.

Stor och aktiv branschverksamhet med många arenor för möten och samverkan

STD-företagen bedriver sin branschverksamhet bland annat genom STD-företagens branschdag och ett antal aktiva temagrupper som speglar medlemmarnas verksamhetsområden och aktuella frågor samt regionverksamhet på flera orter i landet.

Lena Wästfelt på STD-företagens branschdag 2013.

STD-företagens branschdag

Vad händer med konsultaffären – idag och imorgon? Det var frågan vi ställde på Svenska Teknik&Designföretagens branschdag i maj 2013. Vi bjöd in till en årsstämma med föreläsning om förutsättningarna och aktuella affärskritiska frågor i branschen och för våra medlemsföretag, såsom upphandling, värdegrund, affärsmodeller och innovationsprocesser.

Temagrupp Anläggning

Sedan flera år tillbaka för vi en dialog med Trafikverket. I och med Trafikverkets förnyelsearbete ”Renodlad beställare” har många grupper tillsatts under året och konsulterna har fått en chans att medverka och påverka i många frågor. Vi för både dialog med inköpschefen och projektcheferna, som ansvarar för produktivitetsskontoret och team Konsulter. Dessutom har vi tillsammans tagit fram ett koncept för hur konsultföretagen kan ta hand om olika regelverk inom Trafikverket.

Temagrupp Arkitekt

Dialogen med Sveriges Arkitekter har fortsatt och en avsiktsförklaring mellan STD-företagen och Sveriges Arkitekter om praktiska forskning skrevs på under höstens forskningsforum. Dialogen angående tävlingsformer har fortsatt och utvecklats till att handla om tävlingsreglerna och deras utformning. Remissvar har lämnats om Arkitekturprogrammet för Stockholms stad, där man lyfte fram villkor för tävlingar och belyste konsekvenser av en okontrollerad ökning av tävlingar eller parallella uppdrag. Upphandlingars utformning genom LOU och dess konsekvenser har också varit en viktig fråga under året. I samverkan mellan Temagrupp Arkitekt, Temagrupp Projektledare och FOBS (Forum för Offentliga Beställare i Stockholm) har vi genomfört en projekteringsledarutbildning som har varit mycket uppskattad. Dialogen med arkitekturskolorna genom Arbetsmarknadsdagen för arkitektstuderande, Arkipelago. *Ordförande var Annica Carlsson, Equator.*

Temagrupp Bygghkonstruktion

Under året startades en ny grupp med tema bygghkonstruktion. Bakgrunden är bland annat de husras som förekommit på grund av felberäkningar i projekteringen. Man vill också påverka processerna i framtagandet av konstruktioner. Det saknas idag huvudansvarig konstruktör när flera konstruktörer ritat i samma projekt. Gruppen har arbetat fram en handlingsplan och haft en workshop kring frågeställningarna: Vilka externa faktorer kopplat till byggprocessen försvårar/hindrar våra möjligheter att leverera den kvalitetssäkrade produkt som både vi själva och vår omvärld förväntar sig av oss? Hur påverkar dessa hinder oss och vilka risker ser vi med det? *Ordförande var Sören Hed, Sweco.*

Temagrupp Projektledare

Temagrupp Projektledare fokuserar fortsatt intensivt på upphandlingsfrågan. Som en följd av arbetet med skriften ”Att upphandla projektledningstjänster” skissar man på en kommunikationsplan för att föra ut frågorna i ett vidare sammanhang. De viktigaste frågeställningarna handlar om upphandlarnas ansvar och de långsiktiga konsekvenserna av att inte värdera kvalitet och kompetens. Temagruppen har även tagit del av den nya SIS-standard för projektledning samt bevakat utvecklingen av certifieringsfrågan på europeisk nivå. Utveckling av beställarrollen för Trafikverket har också varit en fråga som temagruppen har bevakat. *Ordförande var Jan-Erik Palmblad, WSP.*

Temagrupp Inredningsarkitekt

Under 2013 bildades Temagrupp Inredningsarkitekt i dialog med föreningen Inredningsarkitekternas Tekniska Forum, ITF. Gruppen håller på att formera sig och en handlingsplan för 2014 togs fram.

Handlingsplanen kommer att fokusera på upphandlings- och utbildningsfrågor. Upphandlingsfrågorna har ett lite annat perspektiv i denna grupp och man tittar på regler i närliggande branscher som har samma upphandlingsförfarande. Revidering av AMA 14 är påbörjat i samarbete med Svenskt Byggtjänst. Temagruppen agerar som remissinstans och *ordförande* var Suzanne Sternbeck, Tengbom.

Temagrupp Installation

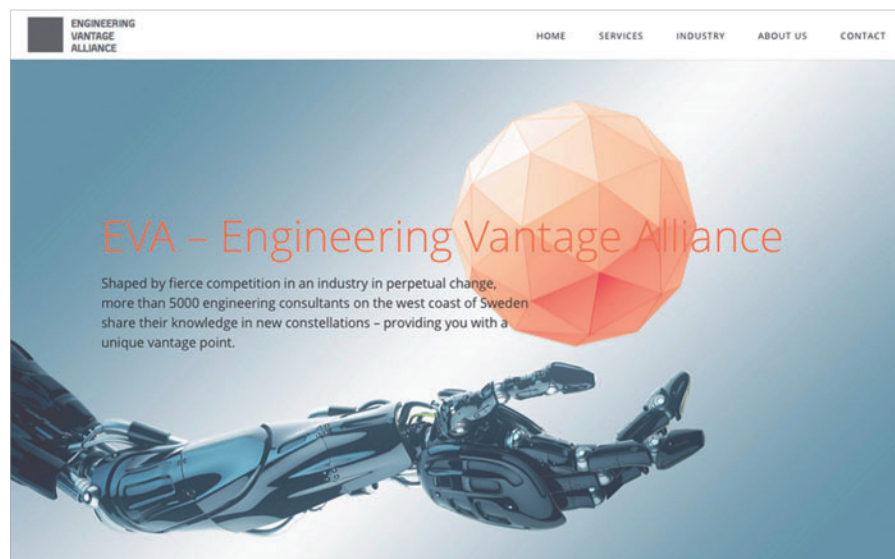
Gruppen fick sin Yh-utbildning El-konstruktör beviljad och den startade i september. Tyvärr gick det inte lika bra för utbildningen VVS-konstruktör. Utbildningen omarbetades och ny ansökan skickades in. Gruppen har arbetat med att ta fram ett koncept för Certifierad handläggare/teknikansvarig. Man har stöttat arbetet i temagrupp Energi & Miljö att ta fram Uppdragsbeskrivning för Miljösamordnare. Varumärkesarbetet Installationskonsulten har fortsatt med flera seminarier i början på året. Föreningen Säker Vatten har varit på besök. *Ordförande* var Lars Kjellgren, Bengt Dahlgren.

Temagrupp Energi & Miljö

Temagruppen träffade under året Terminologicentrum, Sweden Green Building Council och Temagrupp Installation. Gruppen påbörjade den nya uppdragsbeskrivningen för Miljösamordnare, fick ett antal nya medlemmar i gruppen och bevakade de olika branschsamarbeten som pågår kring energi- och miljöfrågor. Gruppen höll Verktygslådan för Energi & Miljö på STD-företagens webbsida uppdaterad. *Ordförande enligt rullande schema.*

Temagrupp Fordonskonsulter

Den svenska fordonsbranschen är och har varit en viktig aktör för näringslivet och

Temagrupp Fordonskonsulter har under året arbetat med att utforma ett samarbete mellan flera aktörer inom industrideknik – EVA Engineering Vantage Alliance. Mer information finns på engineeringvantagealliance.com

som marknadsförare av svenskt kunnande. Trots större internationell konkurrens i branschen har de svenska fordonskonsulterna behållit och utvecklat sin ställning väl, både nationellt och internationellt. Gruppen har under året arbetat med frågor som avtalsvillkor, branschens synlighet, betalningstider, flexibilitet, rörlighet vid kompetensförsörjning samt forskning och innovation. Möten har genomförts med Vinnova, FFI, Tillväxtverket, FKG, VGR och BRG för att utveckla vidare projekt och planer. *Ordförande* var Alf Berntsson, Infotiv.

Temagrupp Industri

Industrikonsulterna har trots rådande konjunktur haft en positiv utveckling med ökad efterfrågan internationellt och nationellt. Industrikonsulternas betydelse för industrins utveckling som helhet har blivit allt tydligare. Branschen expanderar och efterfrågan har återigen tagit fart, med positiva signaler från flera håll. Gruppen har haft fyra möten under året, varav två genomförts hos större beställare. Frågor kring bättre samverkansformer i relation till kundföretag samt avtalsformer för att lyckas med detta har legat i fokus. Arbetet med att etablera standardavtal i branschen fortskrider och dialog förs med berörda parter. *Ordförande* var Per Magnusson, ÅF.

Temagrupp Sustainability

Hållbar utveckling och hållbart samhällsbyggande är oerhört viktiga frågor för teknikonsult- och arkitektföretag. Kunskapen om hur man arbetar med dessa frågor har blivit alltmer affärskritiskt och strategiskt viktigt. Därför har gruppen arbetat med underlag för att lyfta fram branschens kompetens på området – en kompetens som är internationellt eftertraktad. Gruppen har även agerat sakkunnig vid en rad remissvar under året. Gruppen är representerad i FIDIC – EFCA Sustainable Development Committee. *Ordförande* var Stellan Fryxell, Tengbom.

Yngrerådet

Yngrerådet arbetar med projektår som löper höst/vår. Under 2012/13 arbetade Yngrerådet med kompetensförsörjningsfrågan, med fokus på en ny strategi för att utveckla kommunikationen till studenter och öka antalet sökande till branschen. Strategin inbegriper lanseringen av en ny hemsida med en modernare kommunikation, nätverkande på högskolorna samt profilering av branschen. Hemsidan och övriga aktiviteter kommer att sjösättas under 2014.

Samverkan nationellt och internationellt

I samverkan med andra

Anläggningsbranschens förnyelse

Temagrupp Anläggning har tillsammans med Trafikverket drivit utvecklingen framåt. Det omfattande förnyelseprogram som Trafikverket antagit berör såväl affären som produktiviteten och innovationsgraden. Fast pris, förfrågningsunderlag, uppdragsmallar, totalentreprenader och regelverk har stått på dagordningen. Under året har två gemensamma aktiviteter genomförts: Fia-dagen med seminarium och middag på Friends Arena.

Arbetsmiljöforum

Samverkansdag med Trafikverket och Sveriges Byggindustrier för att säkerställa arbetsmiljöarbetet inom anläggning.

BKK – Byggandets Kontraktskommitté

BKK har under året förnyats och det finns en bra sammansättning av styrelseledamöter i olika åldrar med både affärsmässig och juridisk bakgrund. I BKK förs löpande dialoger om avvikelser från ABK 09, AB 04 och ABT 06. År 2013 har präglats av ett högt engagemang bland styrelseledamöterna och en anda att vilja samverka för att nå resultat.

Etiska Rådet

Samhällsbyggnadssektorns Etiska Råd tar hand om olika etiska frågeställningar i branschen. Under året var bl a underpris-sättningen på bordet. Lise Langseth, Faveo, representerar arkitekterna och teknikkonsulterna. Du kan följa rådets arbete på www.byggetik.se.

Guldhuset

Guldhuset delas ut av CMB, som är en del av Chalmers, i samarbete med Byggherrarna, tidningen Byggindustrin, Fastighetsägarna, STD-företagen och Sveriges Byggindustrier. Utmärkelsen syftar till att stimulera utvecklingen av ledare inom samhällsbyggnadssektorn genom att uppmärksamma goda föredömen. 2013 års utmärkelse gick till Madeleine Nordenknekt, Liljewall Arkitekter och Karl Sköld, Peab. I nomineringen till priset deltar samtliga aktörer i sektorn.

Hållbart samhällsbyggande i världsklass

Hållbart samhällsbyggande i världsklass (HSIV) är ett utvecklingsprojekt för tillväxt, utveckling och välstånd. Syftet är att gemensamt ta ansvar för en effektiv byggprocess. I projektet samarbetar bland andra Boverket, Byggnads, Byggherrarna, Byggmateriälindustrierna, Fastighetsägarna, SKL, Socialdepartementet, STD-företagen och Sveriges Byggindustrier. Inbjudna gäster under året har varit Ingela Bendrot, statssekreterare hos infrastrukturministern samt representanter från Energi-myndigheten samt IQ Samhällsbyggnad. Årets hetaste ämne var särkrav – eller inte särkrav – vid upphandlingar.

Sveriges Arkitekter

STD-företagen och Sveriges Arkitekter samarbetar på flera olika områden. Under året har vi tillsammans drivit frågor som upphandling, tävlingar och forskning. I Almedalen uppträdde vi tillsammans i olika seminarier.

Sweden Green Building Council

STD-företagen är medlemmar i föreningen, som, förutom olika klassningssystem, driver två stora projekt. Det ena är hållbarhetscertifiering av anläggningsprojekt (HCA). Syftet med projektet är att skapa ett samverkansforum för anläggningsbranschen, från beställare till enskilda entreprenörer, kring vad ett hållbart

anläggningsprojekt är och hur en certifieringsprocess kan leda till ökad hållbarhet. STD-företagen finns med i styrgruppen. Det andra projektet är en svensk certifiering för Hållbara Stadsdelar (HCS). Temagrupperna Anläggning, Energi & Miljö och Sustainability följer verksamheten. Läs mer om föreningen på www.sgbc.se.

OpenBIM – BIM Alliance

STD-företagen är medlemmar i föreningen och bevakar verksamheten, som berör flera av våra medlemsgrupper. Föreningen slogs under året ihop med två andra föreningar och har bytt namn till BIM Alliance. www.bimalliance.se.

INTERNATIONELLT

RiNord – en nordisk mötesplats för branschföreningar för tekniska konsulter. I år träffades gruppen i Helsingfors och Tallinn och diskuterade gemensamma frågor. Upphandlingarna är ett bekymmer för alla och – i kölvattnet av dessa – de låga priserna. Konsultmäklare däremot är det endast vi i Sverige som bekantat oss med.

NPM – Nordiskt Praktikermöte, forum för arkitektorganisationer – fick tyvärr ingen chans att träffas under 2013.

EFCA, konsultföretagens lobbyorganisation i Bryssel, har drivit flera angelägna frågor gentemot EU:s institutioner under året. Det område där man nått mest framgång är offentlig upphandling, där man bidragit till att EU:s nya upphandlingsdirektiv har ett större fokus på kvalitet och innovation. Det förhandlade förfarandet har fått ett större utrymme och onormalt låga anbud har blivit lättare att hantera för upphandlande myndigheter. STD-företagens medarbetare deltar i flera av EFCA:s olika kommittéer, läs mer om detta på sid 18. Lena Wästfelt sitter i styrelsen för EFCA. Vid årets konferens i Barcelona – när FIDIC firade 100 år – deltog ett par från kansliet tillsammans med STD-företagens ordförande. EFCA och FIDIC har under året utökat sitt samarbete för att undvika dubbelarbete.

Guldhuset-vinnarna 2013 Karl Sköld, Peab Madeleine och Nordenknekt, Liljewall arkitekter.

Kommunikation & Information

Vår webbsida, sociala medier, nyhetsbrev och trycksaker är våra kanaler för att nå ut och påverka politiker, interagera med våra medlemsföretag och sprida budskapet om branschen och kunskapsintensiva tjänsteföretag. I de sociala medierna har vi sett ett uppsving i diskussionsviljan kring våra nyheter och lobbyfrågor, särskilt på Twitter och LinkedIn.

Lobbyarbetets kommunikation

Lobbyarbetet är en central del i vårt kommunikationsarbete. Därför tog vi under 2013 ytterligare ett steg för att tydligt fokusera våra kommunikationsinsatser kring våra lobbyfrågor. Genom att skapa mer medieutrymme kan vi göra medlemsföretagen mer kända och våra frågor mer uppmärksammade. Våra kanaler i PR-arbetet är bland annat våra pressmeddelanden, debattartiklar, blogginlägg och intervjuer samt våra digitala nyhetsbrev.

Teknik&Designbloggen frodas

STD-företagens blogg, Teknik&Designbloggen, är en stark kanal för debatt och perspektiv på vår bransch och de frågor vi driver. Under 2013 skrev vi 59 inlägg som bland annat handlade om samhällsbyggnad, upphandling, arkitektur, infrastruktur, tjänsteinnovation och industri. Vi fick också besök av några prominenta gästbloggare ur vår styrelse. *teknikdesignbloggen.se*

Våra nyhetsbrev

Under 2013 skickade vi ut tolv nyhetsbrev. Ett nyttillskott är InfraNytt, med nyheter, tendenser och debatt inom infrastruktur. För våra medlemmar som är arkitekter har vi skapat ArkitektNytt, med det senaste inom arkitektur- och stadsbyggnadsfrågor.

Medlemsenkät

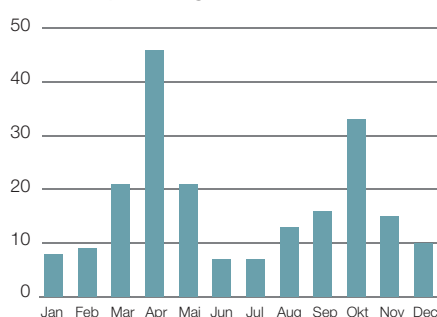
Under året genomfördes en medlemsundersökning i syfte att stämma av hur medlemmarna ser på branschföreningen och det arbete vi utför. Vi ville också få inblick i hur nöjda medlemsföretagen är med sitt medlemskap samt få synpunkter och idéer till utveckling av vår verksamhet. En sammanställning av resultatet av undersökningen finns att läsa på vår webbsida.

STD-företagen i media 2013

Vårt år i medierna började med utmärkel-sen Guldhuset. Februari handlade sedan om forskning och utveckling. STD-företagens Anders Persson skrev tillsammans med Teresa Jonek, näringspolitisk expert på Almega, debattartikeln "Satsa på FOU där ingenjörerna finns" i tidningen Ny Teknik. I mars synades SL och dess upphandlingar via konsultmäklaren Zero-Chaos och Lena Wästfelt intervjuades i SvD. I april blev Byggarudeklarationen omskriven när den utvecklas för framtiden. Under våren tog medierna upp Investerings-signalens budskap om vändning i sikte för teknik- och industrikonsulter. I juli presenterades en gemensam nollvision för dödsolyckor på våra byggarbetsplatser. När hösten sedan tog vid kom Bransch-kommunikén i fokus. Sedan dominerades hösten och vintern av våra budskap om finansieringsformer inom infrastruktur, betalningstider och säkerhet på byggarbetsplatser. Medieåret avslutades med lanseringen av Branschöversikten 2013. Totalt omnämndes STD-företagen i media 204 gånger under 2013.

Medieexponering 2013, antal artiklar

Följande trycksaker producerades:

- Geokonsultens Uppdrag (tillsammans med Svensk Byggtjänst)
- Årsrapport 2012
- Branschöversikten 2013 (svensk och engelsk utgåva)
- Inbjudningar och program Almedalen
- Ett utdrag ur BFAB:s kursutbud med målgrupp arkitekter och teknikkonsulter "Kompetens och karriär"
- Konsultaffären – idag och i morgon
- Folder till Arkitekturstudenter

Styrelse- och medlemsrepresentanter i olika samverkansstyrelser under 2013

Styrelse

(valdes vid stämman den 16 maj 2013)

Ordförande

Inger Lindberg Bruce,
Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Övriga ledamöter

Åsa Bergman, Sweco Sverige

Annica Carlsson, Equator Stockholm

Jan Colliander, Vectura
(avgick under hösten)

Johannes Erlandsson, Atkins Sverige

Ulrika Francke, Tyréns

Dimitris Gioulekas, Knightec

Markus Granlund, Semcon

Bent Johannesson, Ramböll

Magnus Meyer, WSP

Mats Pålsson, ÅF

Camilla Sjöstrand, Geosigma
(avgick under hösten)

Jan Skoglund, Hifab

Ljot Strömseng, Norconsult

Conny Udd, Rejlers

Mats Texte, Structor
(adjungerad från september)

Representanter

Almega Tjänsteförbundens styrelse

Inger Lindberg Bruce,
Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Ulrika Francke, Tyréns

HSIV – Hållbart Samhällsbyggande i Världsklass

Lena Wästfelt, STD-företagen

Svensk Byggtjänsts styrelse

Linda Marend, Rätta Vinklar

BFAB:s styrelse

Saga Hellberg, STD-företagen

BKK, Byggandets Kontraktskommitté

Pernilla Samuelsson, STD-företagen

Anders Willner, Hifab

Etiska Rådet

Lise Langseth, Faveo

Föreningen för byggvarudeklarationer, styrelse

Saga Hellberg, STD-företagen

Representation i internationella organisationer

EFCA Barometer Task Group

David Cramér, STD-företagen

EFCA Board

Lena Wästfelt, STD-företagen

EFCA European External Aid Committee

Anders Olin, SIPU International

EFCA Industrial & Private Market Task Force

Markus Granlund, Semcon
Anders Persson, STD-företagen

EFCA Internal Market Committee

Pernilla Samuelsson, STD-företagen

EFCA Sustainable Development Committee

Stellan Fryxell, Tengbom
Anders Persson, STD-företagen

FIDIC – EFCA Risk Management & Liability Committee

Pernilla Samuelsson, STD-företagen

FIDIC Board

Kaj Möller, SWECO Sverige

In- och utträden i föreningen

Under 2013 skedde 41 inträden och 34 utträden i föreningen.

Utdrag ur verksamhetsplan 2014

STD-FÖRETAGENS UPPDRAG

Svenska Teknik&Designföretagen ska tillvarata medlemsföretagens gemensamma intressen och verka för att synliggöra branschens betydelse för samhällsutvecklingen. STD-företagen ska genom sin verksamhet stödja en stark utveckling hos medlemsföretagen vad gäller god kvalitet, affärsmässigt agerande och sunda villkor för företagen och de anställda. Styrelsen har beslutat om tre fokusområden för året:

Positionering – att äga frågan

STD-företagens medlemmar ska betraktas som viktiga för att skapa det hållbara samhället, innovationskraft, god näringslivsutveckling och välfärd. Därför ska vi skapa synlighet och publicitet genom att vara aktiva i debatten. Med stöd av medlemsföretagens experter ska vi stödja politiker och beslutsfattare att nå visioner och mål för samhällets hållbara utveckling. STD-företagens branschorganisation ska vara den givna kontakten när det gäller samhällets och näringslivets utveckling. Våra områden är värdeskapande, export, konkurrenskraft, fysisk utveckling av byggnader och infrastruktur. Vi ska bli tillfrågade av såväl politiker, beslutsfattare som media generellt.

Profilerings av STD-företagen

Öka medlemsnyttan genom att ladda varumärket STD-företagen både externt och internt i branschen. Bland medlemmarna ska det finnas en stolthet i att tillhöra branschföreningen och man ska vilja ha vårt märke på sina visitkort, webbsidor och annat. Märket ska vara en kvalitetsstämpel och som borgar för hög kvalitet och etik. Vi ska ta fram storyn om konsultens roll i samhället, som underlag för fortsatt kommunikation. Målet är att varumärket STD-företagen ska stå för sig självt externt, det ska inte behövas någon ytterligare förklaring. Det ska av medlemmarna upplevas värdefullt och att det ger stöd till deras affär.

Framtida affären

Möta de förändringar som påverkar medlemsföretagens affärsmässiga förutsättningar. Sprida information och kunskap i syfte att skapa underlag för strategiska beslut. I takt med att både den interna och externa marknaden förändras ska vi visa på trender och påverkansfaktorer. En utökad omvärldsbevakning – och fortsatt dialog med beställare och kunder – ska skapa en bra grund för framtiden. Så även en plattform för innovativ utveckling i företagen och uppdragen. Målet är att skapa goda förutsättningar för företagen att klara kraven och konkurrensen på marknaden.

Övriga aktiviteter

- Ta fram marknads- och konjunkturrapporter
- Ge råd och stöd till medlemsföretag vad gäller LOU och affärsavtalen.
- Stimulera den regionala verksamheten för att säkra en mötesplats lokalt för medlemsföretagen.
- Driva aktuella frågor genom olika temagrupper; under 2013 är tio grupper igång.
- Medverka i ett antal sektorsgemensamma aktiviteter för att stödja och påverka utvecklingen i branschen; IQ Samhällsbyggnad, Etiska Rådet, Nätverket Svensk Byggnäring m.fl.
- Vara ”sluss” mellan olika samverkansgrupper inom samhällsbyggnadssektorn med uppgift att förmedla information/kunskap/nyheter mellan branschens aktörer, de internationella organisationerna och STD-företagens medlemmar.
- Ge STD-företagens medlemmar i egenskap av kunskapsföretag en synlig plats och påverkan inom Almega och Svenskt Näringsliv.
- Ge medlemsföretagen stöd och råd i arbetsgivarfrågor.
- Lösa tvister mellan medlemsföretag och fackliga organisationer.
- Tillhandahålla marknadslöneinformation på almega.se.
- Öka medlemsnyttan på webben genom att tillskapa fler bra-att-ha i den gemensamma verktygslådan.

Regionverksamheten

STD-företagens medlemmar finns i hela landet med regionala avdelningar.

Linköping

STD-företagen anordnade medlemsmöte och seminarium *"Konsultaffären idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*.

Väst (Göteborg)

Regionen har under året haft fem styrelsemöten. Man har anordnat fem medlemsluncher: Vad har Higab på gång i staden, Lisebergs framtidsplaner, Konsultaffären – idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund, Höghastighetsbanan samt Göteborgs Hamn. Under hösten genomfördes en Uppdragsledarutbildning med 30 deltagare.

Syd (Malmö)

Regionen anordnade två seminarier under året. Det ena på temat samhällsutveckling och finansiering, "Hur finansieras stora samhällsbyggnadsprojekt i framtiden?" Dessutom medlemsmöte och seminarium *"Konsultaffären – idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*.

Norrbottnen (Luleå)

Regionen har under året haft åtta styrelsemöten, där lokala upphandlingsfrågor och kompetensförsörjningsfrågor legat högt upp på agendan. I samband med årsmötet anordnades STD-företagens seminarium *"Konsultaffären – idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*. Dessutom delades priserna Fyren och Kompassen ut. Utmärkelserna går till en konsult respektive en beställare som utmärkt sig under året. Regionen medverkade i Logistikdag Norr under hösten. Representeranter från regionstyrelsen har deltagit i andra forum under året, t ex Teknikcollege Norrbotten, KIA regionalt och Handelskammarens upphandlingsråd.

Västerbotten (Umeå)

STD-företagen anordnade medlemsmöte och seminarium *"Konsultaffären – idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*.

Sundsvall

STD-företagen anordnade medlemsmöte och seminarium *"Konsultaffären – idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*.

Kalmar

Året inleddes med årsmöte. Totalt genomfördes sju styrelsemöten. Ett flertal frukostmöten och seminarier anordnades på olika teman, t ex Innemiljö, Akustik, Framtidens Kalmar, LOU, Studiebesök på en foderfabrik. STD-företagen anordnade medlemsmöte och seminarium *"Konsultaffären idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*. Under våren genomfördes en handläggarutbildning för tio deltagare.

Kronoberg (Växjö)

Regionen har haft nio styrelsemöten under året. Man bjöd in till tre frukostmöten på följande teman; LOU, Fjärrkyla & Miljösmarta huset samt Växjö – då och nu. I april anordnades medlemsmöte och seminarium *"Konsultaffären – idag och imorgon/Lansering av STD-företagens Värdegrund"*. Samarbetet med Linnéuniversitetet fortsatte under 2013 i olika former. Regionen medverkade bland annat i Teknikåttan och Byggardagen. Dessutom var man "Månadens företag" i mars, då åtta unga ingenjörer berättade om sin vardag i olika medlemsföretag. Vidare var STD-företagen representerat i universitetets branschråd och traditionsenligt delade man vid examen ut två diplom till studenter som utmärkt sig på ett positivt sätt.

STD-företagens kansli

Box 55545
102 04 Stockholm
Besök: Sturegatan 11
08-762 67 00
std@std.se
www.std.se

